

Bilag 7.1. Status på FRO-fyrtårne

I februar 2022 udmøntede Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse 595 mio. kr. fra REACT-EU til udviklingen af otte lokale erhvervsfyrtårne. Udmøntningen var en opfølgning på anbefalingerne fra de regionale vækstteams. Efterfølgende er der i 2023 yderligere udmøntet 320 mio. kr. til Erhvervsfyrtårnene fra de decentrale erhvervsfremmemidler (DEM), Regionalfonden og Socialfonden Plus for programperioden 2021-2027.

Erhvervsfyrtårnene skal fremme udviklingen af nye løsninger på store samfundsudfordringer og derved bidrage til udviklingen af nationale styrkepositioner inden for bl.a. grøn energi, life science, biosolutions, bæredygtigt byggeri, robotteknologi og vandteknologi.

I det danske nationale program for Fonden for Retfærdig Omstilling investeres der 100 mio. kr. i realiseringen af de to lokale erhvervsfyrtårne, som er placeret i de støtteberettigede landsdele. Fyrtårnet i Syddjylland skal understøtte, at Syddjylland skal være en international, grøn energimetropol, der fastholder og udbygger den eksisterende styrkeposition inden for grøn energi med det formål at udvikle, teste og demonstrere fremtidens grønne teknologier og sektorkoblingsløsninger, herunder PtX. Under det sydjyske erhvervsfyrtårn har Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse støttet fire projekter for i alt 131 mio. kr. fra REACT-EU, Regionalfonden og Socialfonden Plus og de decentrale erhvervsfremmemidler. Det nordjyske fyrtårn skal understøtte, at Nordjylland skal være international foregangsregion for fremtidens grønne erhverv og vise verden de store klimagevinster og vækst- og beskæftigelsesmuligheder, der kan høstes ved at videreudvikle, sammentænke, anvende og eksportere nye grønne teknologier. Her er der særligt fokus på CO₂-fangst, -lagring og -anvendelse. Under det nordjyske erhvervsfyrtårn har Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse støttet fire projekter for i alt 128 mio. kr. fra REACT-EU, Regionalfonden og Socialfonden Plus og de decentrale erhvervsfremmemidler.

Indstillingsudvalget for Fonden for Retfærdig Omstilling behandlede ansøgninger under annonceringen "Et sammenhængende Danmark med stærke lokale erhvervsfyrtårne" på et møde den 28. november 2023. Der blev i alt søgt om 141 mio. kr. fordelt på tre projektansøgninger, hvoraf ét projekt fra Nordjylland blev indstillet til afslag, mens projektet "BeyondFossil: Fyrtårn for Sektorkobling og Grøn Energi" fra Syddjylland blev indstillet til fuldt tilsagn og "CO₂Vision NeXt" fra Nordjylland blev indstillet til delvist tilsagn.

ERHVERVSSTYRELSEN

Vejlsøvej 29
8600 Silkeborg

Tlf. 35 29 17 00
CVR-nr 10 15 08 17
E-post de@erst.dk
www.erst.dk

ERHVERVS MINISTERIET

Samlet set er der investeret over 1 mia. kr. i fyrtårnsindsatsen på tværs af fondene, hvoraf der samlet investeres 183 mio. kr. i fyrtårnet i Syddjyland og 176 mio. kr. i fyrtårnet i Nordjyland.

Status

Erhvervsfyrtårnet i Syddjyland under Fonden for Retfærdig Omstilling

Projektstitel	BeyondFossil: Fyrtårn for Sektorkobling og Grøn Energi
Tilsagnsbeløb	52.650.106,40 kr.

I projektet gennemføres ti innovations- og demonstrationsprojekter inden for sektorkobling, direkte elektrificering og Power-to-X målrettet de svært omstillelige sektorer. I innovationsprojekterne samarbejder SMV'er, store virksomheder og vidensinstitutioner om at udvikle, teste og demonstrere nye sektorkoblingsløsninger med sigte på at markedsintroducere løsningerne. Energy Cluster Denmark er tilsagnsmottager og faciliterer innovationsprojekterne. Derudover etableres der et underleverandørnetværk i regi af de lokale erhvervsservices og med understøttelse fra Erhvervshus Syddjyland, hvor SMV'er vil modtage rådgivning inden for forretningsudvikling, regulatoriske rammer og kompetenceudvikling. Projektet indeholder også kompetenceudvikling, hvor der udvikles et specialiseret "green skills" kompetenceforløb skræddersyet til virksomhederne. Kompetenceforløbet udvikles og implementeres i et samarbejde bestående af work-live-stay, Business Esbjerg og Rybners. Derudover er der afsat midler til udviklingen af et videnscenter for grøn energi og sektorkobling. Endeligt indeholder projektet en åben pulje, der skal anvendes til at udvikle flere innovationsprojekter og udvikle specifikke analyser og rapporter på baggrund af de erfaringer og vidensgap, der identificeres i projektet.

Gennem aktiviteterne bidrager projektet til det sydjyske erhvervsfyrtårns vision om at understøtte den sydjyske energisektors overgang fra at være centreret om olie og gas til at være et attraktivt udstillingsvindue for fremtidens energiløsninger.

Projektet fik tilsagn den 22. marts 2024. Projektet har gennemført to runder i den åbne pulje, og der er udvalgt og givet tilsagn til seks yderligere innovationsprojekter, hvormed den åbne pulje er fuldt udmøntet. I projekterne samarbejder virksomheder om at indsamle data, kortlægge økonomisk og teknisk gennemfærlighed samt at teste og demonstrere løsninger inden for sektorkobling, metanisering og energioptimering af biogas- og energianlæg, batterilagring, grønne flybrændstoffer og PtX.

Erhvervsfyrtårnet i Nordjyland under Fonden for Retfærdig Omstilling

Projektstitel	CO2Vision NeXt
Tilsagnsbeløb	47.349.893,60 kr.

CO2 Vision NeXt blev indstillet til bevilling af indstillingsudvalget den 28. november 2023 med et delvis tilsagn på 47,3 mio. kr. ud af ansøgte midler for 56,0 mio. kr. Størstedelen af CO2 Vision NeXt var allokeret til test- og demonstrationssites, herunder et pyrolyseprojekt under Thisted Vand, som udgjorde ca. halvdelen af projektets støtteberettigede udgifter. Under legalitetskontrollen blev sekretariatet for indstillingsudvalget informeret om, at Thisted Vand trak sig som partner i projektet grundet for stor usikkerhed om teknologi og forventede resultater. Sekretariatet valgte på baggrund af ændringen at forelægge det reviderede projekt for indstillingsudvalget i skriftlig høring, og projektet blev indstillet den 5. juli 2024 med samme finansiering og støtte.

Projektet vil fortsat understøtte visionen for erhvervsfyrtårnet i Nordjylland, herunder støtte test- og demonstrationssites og en pulje, der allokeres til inddragelse af SMV'er under eksisterende fyrtårnsindsatser samt videreudvikling af nøgleteknologier som opfølgning på INNO-CCUS og MissionGreenFuels roadmaps inden for CCUS. Støtten vil gå til:

- Udvikling af nye grønne e-fuels-teknologier og –infrastruktur, herunder opbygning af en dieseldrevet slæbebåd til grøn metanoldrevet slæbebåd.
- Samarbejder omkring videreudvikling og skalering af løsninger, herunder en CO2-neutral brændselscelleteknologi til anvendelse i generatorer.
- Udvikling af nye energi-systemmodeller til at inkludere CCUS og PtX og optimering af energiinfrastrukturer, herunder integration af overskudsvarme fra PtX-anlæg til fx. fjernvarme.
- Støtte til yderligere test- og demonstrationssites, som identificeres i løbet af projektperioden.

I projektet indgår en række partnere under de forskellige underaktiviteter, herunder bl.a. Elektrogruppen A7S, Unioil Supply A7S, LOXAM A/S, Port of Aalborg A/S, Aalborg CSP, Aalborg Forsyning, Aalborg Kommune, Energy Cluster Denmark, Teknologisk Institut, University College Denmark, Hydrogen Denmark m.fl.

Tilsagnet blev udstedt den 17. december 2024, hvor der blev lagt særlig vægt på, at puljen anvendes til aktiviteter og omkostninger direkte forbundet med annoncering og dertilhørende indikatorer.